

MUZEJNÍ

SPOLEK
V UHERSKÉM HRADIŠTI
občanské sdružení

SPOLKOVÝ ZPRAVODAJ

číslo 4., prosinec 2007

SLOVÁCKÉ
MUZEUM
V UHERSKÉM
HRADIŠTI

SPOLEK
V UHERSKÉM HRADIŠTI
občanské sdružení

Valná hromada 18. ledna 2007

Ing. Ladislav Šupka

Valná hromada Muzejního spolku v Uherském Hradišti se sešla v Přednáškovém centru Slováckého muzea na Štefánikově ulici za účasti 37 členů.

V úvodu byl jednomyslně schválen program:

- 1) Zahájení
- 2) Volba mandátové a volební komise
- 3) Zpráva o činnosti předsednictva MS v roce 2006
- 4) Úprava pravidel placení členských příspěvků
- 5) Zpráva o hospodaření MS za rok 2006
- 6) Zpráva revizní komise
- 7) Zpráva o přijetí členů v roce 2006
- 8) Volba předsednictva spolku a revizní komise spolku
- 9) Návrh programu činnosti na rok 2007
- 10) Různé

Mandátovou a volební komisi zvolila valná hromada ve složení Radek Jančář, Ing. Josef Hron, Ing. Pavel Vojáček.

Zprávu o činnosti předsednictva, kterou přednesl předseda spolku, uvádíme v plném znění:

„Vážené dámy, vážení pánové,

po roce opět před vás předstupuji jménem předsednictva našeho spolku, abych vydal počet z našeho konání.

Předsednictvo se v roce 2006 scházelo podle potřeby. K účasti byla pravidelně prizvána i revizní komise. Na oficiálních sezeních jsme se sešli celkem 4x, vždy s usnáseníschopnou účastí. Je však třeba říci, že jsme aktuální záležitosti řešili i mimo schůze operativními konzultacemi.

Pravidelnou součástí programu všech zasedání bylo schválení přihlášek nových členů a samozřejmě kontrola zadaných úkolů. O vývoji členstva bude řeč v bodě 7 našeho jednání.

V průběhu celého roku probíhala ještě jednání o zajištění volných vstupů do muzejních a památkových institucí v kraji. Výsledek jste obdrželi dnes.

Předsednictvo rozhodlo uzavřít s Krajskou knihovnou Fr. Bartoše ve Zlíně smlouvu o spoluvydavatelství publikace Dechové hudby Zlínského kraje, jejímž autorem je p. Mgr. Jiří Severin. Získali jsme tak 80 výtisků k prodeji.

Dalším edičním záměrem, jímž se předsednictvo zabývalo, bylo získání grantu na projekt Proměny lidové hudby z obou stran Karpat. K tomu byla uzavřena smlouva se Slováckým muzeem, záměr však nakonec nebyl úspěšný pro zamítnutí žádosti.

V dalším pak byly hlavními body jednání přípravy akcí plánovaných na rok 2006. Myslím, že o nich není třeba se zvlášť šířit, protože i vy, kteří jste se některé z nich nezúčastnili, jste dostatečně informováni spolkovým zpravodajem. Jeho vydání ostatně bylo též předmětem našich jednání. Oproti původnímu plánu činnosti se navíc uskutečnil zájezd do Vídně – návrh vzešel z řad členů a určitě je možno jej hodnotit jako velmi zdařilý. Naopak jste asi zjistili, že jsme nezorganizovali žádnou z proponovaných

podzimních přednášek. Vedl nás k tomu velmi malý zájem o předchozí akce tohoto typu. Mám na mysli besedu s Kamilou Ženatou a loňskou přednášku p. Schildbergera z Moravského zemského muzea, kdy nebyť pracovníků muzea, seděl bych tu pouze s Dr. Kallusovou a Ing. Vojáčkem. Náklady na přednášku externího a přespolního lektora jsou 1.500 až 2.000 Kč, a to jen proto, že jsou k nám (aspoň doposud) všichni velmi vstřícní. Proto jsme rozhodli tak, jak jsme rozhodli a obracím se na vás se snažnou žádostí, abyste, až budeme hovořit o plánu činnosti, zvážili, zda se opravdu jedná o témata, která vás natolik zaujmou, že se určitě zúčastníte. Jistě je zbytečné utrácet naše skromné finance pro nic za nic.

Když jsem se zmínil o příspěvcích: předsednictvo navrhuje, aby noví členové, jejichž přijetí bude schváleno ve 4. čtvrtletí kalendářního roku, nebyli povinni za ten rok platit příspěvek. Protože jen valná hromada je oprávněna stanovovat příspěvky, nechám po diskusi o tomto návrhu zvlášť hlasovat.

A ještě jedna zmínka o financích: předsednictvo rozhodlo, že nadále budou od nečlenů spolku vybírány vyšší příspěvky za účast na spolkových akcích. Jednalo by se o max. 25% navýšení.

Závěrem své zprávy a na ukončení svého funkčního období chci poděkovat za spolupráci členům orgánů spolku a všem, kdo jste přispěli k úspěchu našich akcí, či obohatili náš program svými náměty. Zejména jsem ovšem povinován poděkováním pí. místopředsedkyni spolku, PhDr. Blance Rašticové, která s energií sobě vlastní pracuje pro spolek. Dík si zaslouží i další pracovníci muzea, kteří, ač někteří nejsou členy spolku, vycházejí nám všemožně vstříc.“

Zpráva předsedy byla schválena, stejně jako návrh úpravy placení členských příspěvků.

V dalším bodě programu přednesl hospodář spolku, PhDr. Ivo Frolec, zprávu o hospodaření spolku za rok 2006:

Příjmy spolku v roce 2006 tvořily:

● nevyčerpané zůstatky na účtu a v hotovosti z roku 2005	26 968,86
● členské příspěvky z roku 2006	6 500
● poplatky za 2 zájezdy do Rakouska (Mor. pole a Vídeň)	28,200
● prodej CD členům MS – archiv foto z akcí	320
● úroky z účtu 2005	140,68

Příjmy 2006 celkem **62 129,54 Kč**

Výdaje v roce 2006 byly čerpány k zabezpečení akcí spolku:

● honorář za přednášku p. Schildbergera	1 500
● poštovné (rozesílání zpravodaje, informací o činnosti aj.)	1 080
● dopravné za zájezdy na Moravské pole a do Vídně	21 670
● občerstvení výlet MS do Topolné	1 180,50
● ostatní režijní náklady – poplatek za ověření stanov	50
● dárky pro výtvarníky – beseda s výtvarníky UMPRUM	581

Výdaje 2006 celkem **26 061,50 Kč**

Hospodaření spolku za rok 2006 skončilo s kladným zůstatkem ve výši **36 068,04 Kč**

Ve zprávě revizní komise přednesené pí. Jitkou Zpěvákovou bylo pak konstatováno, že hospodaření našeho spolku je bez závad a patřičně vedené.

Místopředsdkyně spolku informovala o přírůstcích našeho členstva: v r. 2006 přijato celkem 15 nových členů, z toho 1 kolektivní člen (Knihovna BBB). Ke konci roku tedy dosáhl počet členů 58.

Významným bodem programu, jenž následoval, byla volba předsednictva a revizní komise spolku. Úvodem konstatovala mandátová a volební komise, že je přítomno 63,8 % členů, valná hromada je usnášeníschopná a volby mohou být právoplatně provedeny.

K návrhu komise na složení předsednictva nebyl vznesen žádný návrh ani připomínka a předsednictvo bylo zvoleno ve složení:

Ing. Jiří Deml

PhDr. Jaroslav Pelikán

PhDr. Blanka Rašticová

Ing. Jan Slezák

Ing. Ladislav Šupka

Ing. Hana Zemanová

Jitka Zpěváková

Dále komise přednesla návrh revizní komise: PhDr. Ivo Frolec, Mgr. Jiří Severin.

Rovněž tento návrh byl přijat bez připomínek a protinávrhů.

Posledním bodem jednání valné hromady byl plán činnosti na rok 2007. Po diskusi doplněna beseda s účastníky Expedice Vladivostok 2006 a případná návštěva mařatického domu dr. Ladislava Rutteho.

A úplně nakonec pár snímků. Jistě dokazují, že jednání probíhalo v dobré pohodě u bohatě prostřených stolů (ale nebylo to jen o jídle!) a že se tam i nejmladším hostům líbilo.

Beseda o víně s ing. Vojtou Masaříkem (a obecní muzeum v Blatnici)

Zdeněk Králík

Z místa zvaného „pod kaštany“ jsme 9. února 2007 odpoledne vyrazili minibusem besedovat o víně do vinařské obce Blatnice. Aby vidina konzumace vína nebyla tak přímočará, organizační výbor tento výlet spojil s návštěvou místního muzea. Počáteční skepse byla záhy překonána překvapivě milou instalací starého zemědělského nářadí, lidových krojů, výšivek, dobových fotografií, taky šicích strojů atd. Expozice vznikla díky nadšení několika místních občanek z věcí, které byly pohledány ve starých domech, kolnách a tím vlastně zachráněny.

Pak jsme se přesunuli do budy a sklepa Ing. Vojty Masaříka (ví Bůh proč tomuto místu v Čechách říkají sklípek). Hned při vstupu nás čekalo tento den již druhé překvapení – světová premiéra. Zcela mimořádná, jinde nevídaná výstava trpaslíků, výtvorů to Lidky Štefánkové. Nebylo jediného účastníka, kterého by tato instalace nepotěšila a dobře nenaladila. PhDr. M. Frolcová v krátkém zasvěceném projevu upozornila na důležitost těchto nenápadných průvodců našich životů a jejich přehlížení zejména uměleckým světem. Pravděpodobně jsme byli svědky historického okamžiku zrodu nového „izmu“. Lidka Štefánková tím vstoupila do dějin umění jako zakladatelka trpaslíkizmu.

Dále se již očekávaný košt nedal odkládat. Usadili jsme se ke stolům, na kterých se ocitlo stylové pohoštění - zabijačka s čerstvým chlebem. Konečně vypukla ochutnávka s pokračováním u sudů o patro níž ve sklepech. Prokoštovali jsme se řadou vynikajících vín počínaje loňskou sklizní proti proudu času až do roku 1997. Stoupající kvalita předkládaných vzorků byla nesporná; vše z vinohradu hostitele, vyrobeno s velkou pečlivostí, ale především umem. I nepřítomní znalci, milovníci a přátelé vína by museli být mile překvapeni. Potvrdilo se, že především malovýrobci produkují skutečně výjimečná vína vysoké kvality. A konají tak s velkou láskou, pílí a vědomostmi, ne proto, aby výsledky svého snažení komumovali sami doma večer u televize. K tomu je nutná společnost spřízněných duší, kamarádů a přátel, se kterými lze o víně debatovat, hodnotit. Téma je nevyčerpitelné, což například s pivem lze si jen stěží představit.

Do Hradiště jsme se vrátili v pozdních hodinách v dobré náladě, plni dojmů, poučení.

P.S. Autor tohoto textu si není jistý, zda shora uvedená věta o debatách při víně byla naší návštěvou v Blatnici zcela naplněna.

Vincent van Gogh v Budapešti

Ing. Ladislav Šupka

V neděli 25. února vyrazil autobus, tentokrát a.s. ČSAD Uh. Hradiště, na jih k hlavnímu městu Maďarské republiky. Datum nebylo zvoleno s ohledem na leckomu ještě drahé výročí, ale proto, že na soubornou výstavu díla Vincenta van Gogha bylo třeba předem zakoupit časové vstupenky. A ty se podařilo zajistit nejlépe právě na tento den.

Po doplnění osazenstva autobusu ve Veselí a na slovensko-maďarské hranici jsme bezproblémově pokračovali po emjedničce, při čemž naše vědomosti rozšiřovala slovem i obrazem Dr. Milada Frolcová.

Časovou rezervu, vzniknuvší bezchybnou jízdou našich řidičů, jsme využili k prvnímu seznámení s městem. Poté, co jsme na budapeštských předměstích míjeli kvetoucí mandloně, na Gellertově vrchu (Gellérthegy), kam jsme zamířili za neopakovatelným pohledem na Pešť i Budín, nás přivítaly zamrzlé kaluže a vůbec málo vlídná zamlžená povětrnost.

Přesto jsme po obligátním fotografování obešli celou citadelu, abychom zhlédli Sochu svobody (Zsigmond Stróbl Kisfaludi, 1947), která bez újmy přečkala změnu režimu (kdoví, jak by dopadla u nás?).

Notně vymrzlí jsme přivítali teplo autobusu a pokračovali přes Dunaj po Alžbětíně mostě (Erzsébet híd) a Rákocziho třídou kolem východního nádraží k hlavnímu cíli naší pouti. Vinou dopravního značení nám však nebyla přána jednoduchá trasa,

což nám však přineslo bližší poznání světoznámého a již před mnoha léty všem československým turistům ukazovaného Népstadionu. I po této zajížďce nám ještě zbylo dost času, abychom se porozhlédli po Náměstí Hrdinů (Hősök tere) s Památníkem milénia. Zde se totiž nachází Muzeum krásných umění (Szépművészeti Múzeum - neoklasicistní budova z roku 1906, Fülöp Herzog a Albert Schickendanz) s rozsáhlými sbírkami obrazů (jádro tvoří Eszterházyovská sbírka), z nichž si zejména zakládají na sedmi El Grecových obrazech. Rovněž expozice egyptského, řeckého a římského umění je pozoruhodná. Ale hlavně tam od 1. prosince 2006 do 20. března 2007 byl k vidění velký soubor van Goghova díla.

Ostatně náměstí Hrdinů se svou monumentalitou je centrem toho, co chtěli Maďaři světu a asi hlavně Vídni ukázat připomínkou tisíciletí svého příchodu do Evropy. Protějšek Muzea krásných umění tvoří největší výstavní síně v Maďarsku v Domě umění (1895 – stejní autoři jako MKU). Za sloupovým památníkem a rozložitými bronzovými figurami kmenových náčelníků a národních výtečníků je vidět pohádkový Vajdahunyadský hrad a dál v pozadí Sechényiho lázně (Sechényifürdő).

Po částečném skupinovém fotografování (nepřítomní se asi kochali krásou okolí či konsumací svých zásob) nastal čas označený na našich vstupenkách.

Již při vstupu do budovy nás překvapil početný dav pohybující se všemi směry. Zorientovavše se zařadili jsme se do fronty před turniketem, jímž měly báby-cerberosky vpouštět jen tolik, kolik návštěvníků výstavní sály opustilo. Protože však mezi vstupem a výstupem zřejmě komunikace nefungovala, zjistili jsme záhy, že stejně chaotický dav jako ve vestibulu a u šaten se zmítá i na výstavě. Avšak na menším prostoru. Tím byl přirozeně ovlivněn dojem z výstavy, jež byla jistě velmi zajímavá jak počtem děl, tak samotnou instalací. I když jsme konstatovali, že chybí některé notoricky známé obrazy, umožnila výstava naopak nahlédnout do bohaté grafické a kresebné Goghovy tvorby. Ani nedostatkem vzduchu, ani pošlapanou obuví jsme si nenechali pokazit zájem a zkazit zážitek. O čemž svědčí radostný výraz některých účastnic.

Další částí našeho programu byla okružní jízda Budapešti. Začali jsme monumentální Andrásyho třídou – bulvárem, kde jsou soustředěna sídla ambasád a četná muzea. Taky je pod ní od r. 1896 vedena první linka podzemní dráhy na evropském kontinentě. Naši trasu ale narušil policejní zátaras. Zřejmě se poblíž Muzea teroru (Terror háza – v sídle komunistické Státní bezpečnosti) schylovalo k nějaké akci s policejní asistencí. Odklon způsobil, že jsme se už do původního směru nedostali a vše zkrátily jen na objížďku kolem budovy Parlamentu a přes Markétin most (Margithíd) na budínský břeh a nahoru do Hradní čtvrti. Ani po poledni počasí nezvlídnilo, a tak nikdo nahlas nelitoval nezastavení ve Váci utca, ani dalších možných zastávek v Pešti. Svůj pobyt venku jsme omezili na krátkou procházku k Matyášovu chrámu (Matyás-templom) a na Rybářskou baštu (Halász Bastya).

Uličky Hradního vrchu jsou plné zajímavých staveb různého věku i různého stadia přestavby a rekonstrukce. Pro naše ortodoxní památkáře by asi některé stavby byly zdrojem infarktu. Na jedné ze zachovalých fasád mne zaujal jednohlavý dvojlev – dost neobvyklé heraldické zvíře.

Posledním naším cílem v Budapešti byla Národní galerie (Nemzeti Galéria) v budově Královského paláce. Na první pohled není patrné, že po 2. světové válce povstal tento komplex z trosk. Víc je to zřejmé v interiéru, přizpůsobeném potřebám galerie. Zevrubná prohlídka by si vyžádala určitě víc než jeden den, a tak si každý vybral svůj předmět zájmu. Pro mne to jsou gotické dřevěné oltář a Munkácsy Mihály. Abychom byli v „rozumnou dobu“ doma, zkrátili jsme prohlídku galérie co nejvíce.

To jsme ovšem netušili, že duo našich seniorů vyrazí hledat náš autobus (parkoval 300 m od galerie) až někde k Dunaji a že si čekání spojené s prohledáváním všech možných zákoutí vyžádá další dvě hodiny strávené na placeném parkovišti.

Zpáteční cesta po návratu zbloudilých proběhla již hladce. Na to zdržení jistě všichni už zapoměli a zůstaly jen příjemné vzpomínky.

Beseda Expedice Vladivostok Hamé 2006

PhDr. Blanka Rašticová

Přednáškové centrum Slovákého muzea poskytlo ve čtvrtek 19. dubna 2007 potřebný prostor i vybavení k uskutečnění společné akce muzea a Muzejního spolku - besedy nazvané Expedice Vladivostok Hamé 2006. Dva nadšení mladí cestovatelé, Petr Goldmann a Petr Vavřík, podnikli tříměsíční expedici, při které projeli se starou Škodou Rapid 136 celé Rusko z Čech až na Dálný východ k Japonskému moři do Vladivostoku a zpět. Byli prvními Čechy, kteří absolvovali tuto trasu, na níž stovky kilometrů dodnes nevedou silnice.

Oba přátelé nám vylíčili svou místy strastiplnou cestu, kterou se jim podařilo absolvovat i díky spolehlivosti automobilového skoroveterána, podělili se s námi o množství postřehů ze života obyvatel ruských vesnic, měst i na samotné magistrále, která místy připomínala svým vzhledem spíše tankodrom než-li dopravní tepnu.

Poutavé vyprávění doplnili promítáním diapositivů a videosnímku a v závěru zodpověděli i množství dotazů.

Pozvání na tuto besedu přijali nejen někteří členové spolku, ale také zájemci z řad veřejnosti. Příjemné dvě hodiny s oběma cestovateli prožilo asi 25 lidí.

Se Slováckým muzeem za poznáním památek regionu

Ing. Ladislav Šupka

Letos již pošetě se u příležitosti Mezinárodního dne muzeí konal poznávací cykloturistický výlet. I když byl zaměřen na poznání pravěkého a raně středověkého osídlení středního Pomoraví, trasa nebyla nikterak rovinatá, naopak asi nejkopcovitější ze všech dosavadních ročníků.

V sobotu 19. května se tedy před devátou hodinou začali scházet obicyklování zájemci, které pak přivítala a s trasou výletu seznámila Dr. Blanka Rašticová. Ne všem se sice ta časná hodina zdála přijatelná pro start, přesto se tři desítky účastníků záhy vydaly na cestu.

První zastávka však patřila historii velmi nedávné. Využili jsme pozvání pí. Rutteové k návštěvě domu, v němž její tchán, Dr. Ladislav Rutte (m.j. zakladatel Slováckého krúžku v Mařaticích 1921, odborný poradce při natáčení filmu Maryša ve Vlčnově 1935 – režie Jos. Rovenský, J. Štěpničková jako Maryša), shromáždil velkou sbírku národopisného materiálu všeho druhu, nejen ze Slovácka. Mimo majitelky byl nám průvodcem Mgr. Jiří Severin, který návštěvu zprostředkoval.

Před náročným výstupem ke kapli sv. Rocha nás Dr. Rašticová seznámila krátce s pozoruhodnostmi na vstupu do mařatských vinohradů – s historií malovaných božích muk, zbudovaných z prostředků hradištského měšťana Kašpara Pogliese, s Braunovým sklepem, dnes k nepoznání znešvařeným včetně památné lípy, pod níž komponoval Konradin Kreutzer. Připomenula rovněž morový hřbitov ve svahu, který připomíná krásná barokní socha sv. Rozálie, donedávna skrytá v zeleni, v současnosti odvezená k restaurování. (Dnes již instalována při Vinohradské ulici!) Zmínka byla i o několika studánkách–pramenech, které zásobovaly jezuitský vodovod (doplněny k dílu Davida Mračného z r. 1679 v r. 1717, až do r. 1935 odebíral jeho vodu prof. Zabloudil v Tůních).

I když bylo počasí přívětivě vlhké, po výjezdu či výstupu (každý podle libosti a schopností) ke kapli byl především nutný krátký odpočinek. Teprve potom byli všichni schopni vnímat další informace Dr. Rašticové, týkající se především bohaté a pohnuté historie kaple. Až dodatečně jsem si vzpomněl na neuskutečněné otevření opravené kaple, plánované na 25. srpen 1968. Pochopitelně muselo být o více než měsíc odloženo.

Na Dr. Rašticovou navázal Dr. Miroslav Vaškových, poutavým výkladem o počátcích osídlení Pomoraví a o nálezích na sídlišti lovců mamutů na nedaleké lokalitě nad Jarošovem u lyžařského svahu.

Následoval přejezd k rozhledně na Rovnině. Většina účastníků se kupodivu nenechala k výstupu nahoru zlákat. A nebylo to určitě jen proto, že lehce zamlžené obzory neskýtaly kýženou podívanou. Krátká zastávka pak následovala u kamenného kříže

na křižovatce polních cest nad Javorovcem jednak s luštěním nesmyslně „obnověného“ nápisu, jednak s výkladem chronogramu – ten naštěstí zůstal zachován. A pak už jen dlouhý sjezd přes Mistřice, kolem Kněžpolské mlékárny až „ke kaštánku“ na začátku Kněžpole. Odsud jsme přednrcali po panelové vozovce do Topolné, kde jsme v Topolské hospodě užili nabízeného občerstvení, svých svačin a zaslouženého odpočinku.

I když to bylo pro některé dosti obtížné, po třičtvrtihodině jsme příjemnou terasu hostince opustili a vydali se na další pouť nejprve k severu. Po překonání toku Buravy jsme odbočili přes někdejší Topolské a Spytinovské louky mezi jezera štěrkovitě k Moravě. Tam, na levém břehu bylo poslední poznávací zastavení našeho putování. Dr. Mírek Vaškových nás seznámil s výsledky archeologických výzkumů v oblasti zaniklého hradiska. V terénu ukázal patrné zbytky mohutného valu a na mapkách místa

nálezů (včetně nálezů v korytě řeky) a pravděpodobné změny toku Moravy, jež si po přesunech osídlení nakonec vynutily zánik celého hradiště a tím i zánik významu a věhlasu, jehož se svého času Spytihněvi dostávalo. Jeden z dokladů špatného odhadu moci přírody.

Bylo s podivem, s jakým zájmem účastnice (aspoň některé) studovaly materiály Dr. Vaškových. Po tak náročné cestě, navíc částečně bez brzd!

Oddechový závěr výpravy se pak odehrál na spytinovské Rejdě, kde se na vodě pohupovaly benátské gondoly, pozůstatek to rázovitě otevírání sezony na Baťově kanále. Pro většinu bicykloturistů byl však zajímavější místní šenk s jeho nabídkou nápojů a rybích specialit. V družné zábavě proběhlo i první neoficiální hodnocení dne. Postupně jsme se pak vydávali při Baťáku k domovům. Zřejmě dojem z pěkně prožitého dne způsobil, že ne pro všechny to byla cesta bez dalších zastávek.

Kde kdo skončil nevím, já jsem se připojil ke skupince v Koruně. A bylo tam velice příjemně.

Pamětihodnosti Uherského Hradiště

Ing. Hana Zemanová

Ve čtvrtek 7. června 2007 nás paní Dr. Blanka Rašticová pozvala na prohlídku hradištských pamětihodností. Někteří účastníci přišli ke kapli sv. Šebestiána s deštníky. Nebylo se co divit. Den předtím byla docela pěkná bouřka s mírnou průtrží mračen a chvílemi se zdálo, že by se to mohlo opakovat. Nakonec jsme zřejmě profitovali ze svátku Božího těla, protože sv. Petr nám dopřál absolvovat prohlídku za pěkného počasí.

Na Palackého náměstí nám paní Blanka úvodem pověděla něco o kapli sv. Šebestiána, která byla postavena v 18. stol. vojenskou garnisonou po morové epidemii. Věnovala se dále domům na severní a východní části Palackého náměstí a představila nám významné hradištské stavitele. S novějšími stavbami, od spořitelny až po hotel Grand, nás seznámil Ing. Ladislav Šupka, historkami o hradištských občanech to pak prokládal pan Zdeněk Králík.

To už jsme se ale přesunuli na další zastávku naší procházky, tentokrát na křižovatku ulice Havlíčkovy a Hradební. Na této části „Královské cesty“ upoutal asi největší pozornost dům s věží (čp. 172), v němž žili různí zajímaví a slavní lidé z našeho města. Krásný historický dům představuje také Jahodova pekárna neboli dům „U Labutě“ (čp. 159) a o kousek dál, v komplexu domů dnešního zubního ambulatoria („Kurcbergrovský dům“ čp. 157/158) bydleli po příchodu do Hradiště jezuité.

Na třetím zastavení, na Masarykově náměstí, jsme už měli před i za sebou největší stavební skvosty – barokní kostel sv. Františka Xaverského, jezuitskou kolej s Redutou, naši krásnou lékárnu a hotel Slunce. Zajímavá byla připomínka k replice barokní kašny, že znázorněné ryby jsou vlastně delfíni se šupinami. Někdo podotkl, že šance tuto chybu napravit, byla promarněna a tak máme zase šupinaté delfíny. Budova pošty už dávno nepřipomíná členitou původní zástavbu a provoz na náměstí by určitě přehlušoval volání paní Králíkové „Zdenku! Evo! Oběd!“

V Prostřední ulici jsme byli upozorněni na skutečnost, že v řadové zástavbě měšťanských domů jsou ukryty dvě moderní stavby z doby funkcionalismu. První z nich je prodejna obuvi, kterou navrhli v atelieru firmy Baťa, pozdějšími stavebními úpravami byla však značně znehodnocena. Protější dům s pasáží k Zelnému trhu (Prvoděv čp. 39) je zajímavý železobetonový skelet postavený na úzkém, dlouhém a nepravidelném pozemku. O kousek dál nemohlo nepadnout pár vět o Staré radnici se šikmou věží a pozoruhodnou minulostí.

Na Mariánském náměstí bylo místo u morového sloupu rezervováno pro účastníky pobožnosti Božího těla a tak jsme se přesunuli k Floriánkovi, kde kdysi nabízely tetičky v šorcách zemědělské produkty. Pamětníci vzpomínali na časy, kdy na rohu stával Kallusův dům s drogerií. To zaprášené zboží, které bylo roky vystavené ve výkladech, mnohým z nás ještě vytanulo na mysli. Rohový dům č. p. 61 je pak další stavební skvost s latinským nápisem, na kterém nám paní Blanka vysvětlila, jak se z červených písmen chronogramu dovíme, kdy byl dům postaven.

Některým účastníkům se ještě nechtělo ukončit tento krásný, našimi průvodci tak perfektně připravený, letní podvečer a tak šli ještě dále vzpomínat do radniční vinárny.

Vydal Muzejní spolek v Uherském Hradišti, občanské sdružení

Texty: Ing. Ladislav Šupka, Zdeněk Králík, Ing. Hana Zemanová, PhDr. Blanka Rašticová

Foto: Ing. Ladislav Šupka, Petr Kopa

Grafická úprava Ema Pelikánová